

Spis treści

PL ISSN 1429-0618, e-ISSN: 2719-6526

DOI: <https://doi.org/10.23858/JUE22.2024>

<https://rcin.org.pl/dlibra/publication/280227>

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKA AKADEMIA NAUK

jOURNAL OF URBAN ETHNOLOGY

22/2024

ETNOLOGIA, ANTROPOLOGIA MIASTA

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKA AKADEMIA NAUK

JOURNAL OF URBAN ETHNOLOGY
22/2024

ETNOLOGIA, ANTROPOLOGIA MIASTA

Redaktor naczelny / Editor-in-chief: dr hab. Róża Godula-Węclawowicz, prof. IAE PAN (etnologia)

Sekretarz redakcji / Editorial secretary: dr Alicja Soćko-Mucha (etnologia)

Redaktor tematyczny / Topic editor: dr hab. Grażyna Ewa Karpińska, prof. UE (etnologia)

Redaktor języka polskiego / Polish language editor: mgr Jarosław Michalak

Rada naukowa / Scientific Council:

dr hab. Marcin Brocki (Uniwersytet Jagielloński, Kraków); Dr. Iwona Dudek-Blaise (Centre national de la recherche scientifique, Marseille); doc. Ph Dr. Jan Horský, Ph.D. (Univerzita Karlova v Praze, Praha); Ph.D. Laurie Koloski, prof. emerita (University of William&Mary, Williamsburg, VA, USA); dr hab. Katarzyna Majbroda (Uniwersytet Wrocławski); dr hab. Adam Pomieciński, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu); prof. dr hab. Aleksander Posern-Zieliński, prof. emeritus (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu); Peter Salner, PhDr., DrSc. (Slovenská akadémia vied, Bratislava); doc. PhDr. Blanka Soukupová, CSc. (Západočeská univerzita v Pilzni)

Autor zdjęcia na okładkę / Cover photograph: Róża Godula-Węclawowicz

Opracowanie graficzne okładki / Cover design: Teresa Witkowska

Recenzenci / Board of Reviewers:

Dr. Stephano Lazaro Ayo (University of Dar es Salaam); dr hab. Magdalena Banaszekiewicz, prof. UJ (Uniwersytet Jagielloński); prof. dr hab. Janusz Barański (Uniwersytet Jagielloński); prof. PhDr. Alexandra Bitušiková, CSc. (Univerzita Mateja Bela w Banskej Bystrici); Asst. Prof. Dr. Neža Čebren Lipovec (University of Ljubljana); dr Błażej Ciarkowski (Uniwersytet Łódzki); dr hab. Kinga Czerwińska, prof. UŚ (Uniwersytet Śląski w Katowicach); dr Krystian Darmach (Uniwersytet Łódzki); dr hab. Dagnosław Demski (Polska Akademia Nauk); dr Marta Duch-Dyngosz (Uniwersytet Jagielloński); dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN (Polska Akademia Nauk); dr hab. Tomasz Ferenc (Uniwersytet Łódzki); dr hab. Monika Golonka-Czajkowska, prof. UJ (Uniwersytet Jagielloński); dr hab. Dariusz Juruś, prof. UJ (Uniwersytet Jagielloński); prof. dr hab. Iwona Kabzińska, *prof. emerita* (Polska Akademia Nauk); dr Ewa Kamińska (Uniwersytet Jagielloński); Assoc. Prof. Violeta Kotseva-Popova, PhD (Sofia University "St. Kliment Ohridski"); dr Joanna Książek (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu); dr hab. Iwona Kurz, prof. ucz. (Uniwersytet Warszawski); dr hab. Anna Malewska-Szałygin (Uniwersytet Warszawski); dr Kinga Nędza-Sikonowska (Muzeum Tatrzańskie im. Dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem); dr Natalia Otrishchenko (Center for Urban History, Lviv); prof. dr hab. Jacek Jan Pawlik SVD, *prof. emeritus* (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie); Assoc. Prof. Violeta Kotseva-Popova, PhD (Sofia University „St. Kliment Ohridski”); dr hab. Tomasz Rakowski (Uniwersytet Warszawski); Assoc. Prof. Dr. Jaka Repič (University of Ljubljana); dr Ewa Rossal (Uniwersytet Jagielloński, Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli w Krakowie); PhDr Peter Salner, DrSc (Slovak Academy of Sciences); dr Sylwia Siedlecka (Uniwersytet Warszawski); dr hab. Sławomir Sikora (Uniwersytet Warszawski); prof. dr hab. inż. Piotr Siwek (Uniwersytet Rolniczy w Krakowie); prof. dr hab. Jan Święch (Uniwersytet Jagielloński); prof. dr hab. Jerzy Sławomir Wasilewski, *prof. emeritus* (Uniwersytet Warszawski); dr Larysa Kostyantynivna Vakhnina (The National Academy of Sciences of Ukraine); prof. dr hab. Anna Ziębińska-Witek (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

Korekta języka angielskiego/ Proofreading: Klaudyna Michałowicz

Tłumaczenie artykułu P. Hristova i N. Spasovej / Translation of the article by P. Hristov and N. Spasova: Petko Hristov, Milena and Simon Bullock

Tłumaczenie artykułu S. Nenovej / Translation of the article by S. Nenova: Miglena Ivanova

Tłumaczenie artykułu B. Soukupovej / Translation of the article by B. Soukupova: Didacticus s. r. o.

Korekta językowa artykułu Y. Rachkova/ Proofreading of the article by Y. Rachkov: Yaroslav Prykhodko

Opracowanie graficzne, skład/typesetting: Studio DTP Academicon | dtp@academicon.pl | dtp.academicon.pl

Druk:

Journal of Urban Ethnology jest ewaluowane przez: Web of Sciences – Emerging Sources Citation Index; EBSCO; ERIH PLUS; Index Copernicus – International Journals Master Lists; Ministerstwo Edukacji i Nauki

Artykuły z poszczególnych numerów są dostępne on-line:

<http://journals.iaepan.pl/jue/index> oraz <http://rcin.org.pl/dlibra/publication?id=75042&tab=3>

Pismo założone w 1992 r., do 2001 r. wydawane przez Muzeum Niepodległości w Warszawie, następnie do 2010 r. przez Polskie Towarzystwo Etnologii Miasta. Od grudnia 2012 r. prawnym właścicielem tytułu jest Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk.

Journal of Urban Ethnology is evaluated by: Web of Sciences – Emerging Sources Citation Index; EBSCO; ERIH PLUS; Index Copernicus – International Journals Master Lists; Ministry of Education and Science

Papers from JUE's previous issues are available online at:

<http://journals.iaepan.pl/jue/index> and <http://rcin.org.pl/dlibra/publication?id=75042&tab=3>

Established in 1992, until 2001 the periodical was published by the Museum of Independence in Warsaw; later, until 2010, by the Polish Association for Urban Ethnology. Since December 2012, the legal ownership of the title has belonged to the Institute of Archaeology and Ethnology of the Polish Academy of Sciences.

Adres / Address:

Journal of Urban Ethnology
Pracownia Etnologii w Krakowie IAE PAN
ul. Sławkowska 17
31-016 Kraków
Polska
e-mail: jue@iaepan.edu.pl
tel. : +48 12 422 48 65
<http://journals.iaepan.pl/jue/index>

Journal of Urban Ethnology © Copyright 2024. All papers are copyright to their authors and Institute of Archaeology and Ethnology Polish Academy of Sciences.

Wszystkie artykuły w Journal of Urban Ethnology 22/2024 są udostępniane na zasadach Open Access zgodnie z licencją CC-BY wersja 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/legalcode.pl>)

All papers published in the Journal of Urban Ethnology 22/2024 are accessed following Open Access regulations as defined by the CC-BY ver. 4.0 license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/legalcode.pl>).

PL ISSN 1429-0618
e-ISSN 2719-6526

SPIS TREŚCI – CONTENTS

Miasto w muzeum – Muzeum w mieście

A city in a museum - A museum in a city

Kamil Stasiak

- Społecznie reaktywna wystawa stała muzeum miejskiego. Przykład ekspozycji „Kraków od początku, bez końca” w Muzeum Krakowa 9
A socially responsive permanent exhibition at a city museum. An example of the “Cracow from the beginning, without end” exhibition at the Cracow Museum

Michał Grabowski

- Wystawa/miasto jako dzieło otwarte? Przypadek Gdyni 25
Exhibition/city as an open work? The case of Gdynia

Violeta Periklieva, Ivaylo Markov

- Museification of contested medieval heritage. The case of King Samuel and the Battle of Kleidion in Petrich, Bulgaria 41
Muzealizacja kwestionowanego średniowiecznego dziedzictwa w mieście Petrich w Bułgarii – król Samuel i bitwa pod Klidion

Dagnosław Demski

- Przeszłość w perspektywie przyszłości w kolekcjach muzealnych Ułan Bator. W stronę nowych znaków tożsamości 57
The past in the perspective of the future in Ulaanbataar museum collections. Towards new signs of identity

Blanka Soukupová

- The Terezín Memorial. A city – a museum and a distinctive site of memory 75
Terezín. Miasto – muzeum i charakterystyczne miejsce pamięci

Joanna Krajewska

- Ślady wojny w przestrzeni miejskiej – doświadczanie i muzealizacja 87
Traces of war in urban space – experiencing and musealisation

Sebastian Latocha, Kamil Ludwiczak

- Muzeum jako czasownik. Przykład z miasta Łodzi 109
Museum as a verb. An example from Łódź

Barbara Stec

- Muzeum Alberta Kahna w Paryżu jako wzór muzeum zakorzenionego w mieście 123
The Albert Kahn Museum in Paris as a model of a museum rooted in the city

Miscellanea

Stela Nenova

- Establishment, specifics and development of the *chitalishte* during the Bulgarian nation-building period 143
Powstanie, specyfika i rozwój instytucji czytaliszte w okresie budowania narodu bułgarskiego

Petko Hristov, Niya Spasova

- Early urbanization in the Gabrovo textile industry region in Bulgaria. Women's labour mobility 157
Wczesna urbanizacja w regionie przemysłowym Gabrowa w Bułgarii. Mobilność zawodowa kobiet

Yevhen Rachkov

- The festive landscape of a large Soviet city: urban festivities in Kharkiv, 1960s to 1980s 167
Świąteczny krajobraz dużego radzieckiego miasta. Miejskie uroczystości w Charkowie w latach 1960-1980

Wojciech Lipiński

- O czym opowiadają jakuckie murale 185
The stories told by Yakutsk murals

Kerindo Abeid Sumara

- Transcending race and diaspora in a colonial urban space: Ismaili Indians and their education in Mwanza, Tanzania (the 1920s to 1950s)..... 205
Przekraczanie granic rasowych i diaspory w przestrzeni kolonialnego miasta. Hindusi ismailicy i ich edukacja w Mwanzie w Tanzanii (lata 20. i 50. XX wieku)

Komunikaty

Materials

Katarzyna Zielińska

- Wystawa Miasto. Technoczułość – odkrywanie dziejów miast w Muzeum Inżynierii i Techniki w Krakowie 223
Exhibition City. Technosensitivity – discovering the history of cities at the Museum of Engineering and Technology in Krakow